

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
ország. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Uj irányzatok.

Az alig háromhónapos, újszülött országgyűlés zsenge kora dacára, máris dús színekben variálód, nagy eszmeáramlatot tudott fölszínre hozni. Nem annyira a napirenden levő tárgyak mély és szigorú megvitatása, mint inkább *uj irányzatok* térfoglalása teszik változatossá, eszmegazdaggá az új magyar parlamenti élet rövid pályafutását. Az új emberek új időket akarnak teremteni és jellemző, hogy nagyobbára a közjogi alapokat háttérbe tolva, inkább előszeretettel közgazdasági életünkön hatolnak keresztül, gazdasági viszonyainkat veszik szemügyre, gazdasági létünk ügyét-baját veszik fontolóra, válságos gazdasági helyzetünk okait kutatják, a javítás eszközeit keresik, a gazdasági jólét előmozdítását célozzák.

Nem mint határozott pártárnyalatok szerepelnek ez új eszmék hívői és hirdetői, hanem részint a meglevő közjogi pártok között, részint a már meglevő közjogi pártok valamelyikének kebelében foglalnak helyet úgy, hogy tulajdonképpen nem új pártokról, hanem új irányzatok képviselőiről lehet csak helyesen megemlékezni.

Legelsőben az úgynevezett demok-

rata irányzat ütötte föl fejét dr. Vázsonyi Vilmos személyében. Nagy robbanással jött ugyan, de úgy látszik csak mint tiszavirág uszkál a magyar parlamenti élet hullámai között. A mily hirtelen virágzott, ép oly hirtelen fog elvirágozni. Mert ez a demokratizáció nem leli gyökerét az igaz demokraciában. Ez alatt általában oly államformát értenek, amely szerint a teljes jogegyenlőség keresztülvitele mellett, minden ember szellemi és anyagi képessége szerint, tekintet nélkül születésére vagy vagyoni állapotára, közreműködjen a közügy érdekében. A terézvárosi demokratizáció azonban messze áll a valódi demokracia fogalmától és csupán arra volt jó, hogy a székes-fővárosi kerületekben megcsontosodott klikk rendszerre nehezedjék bomlasztó hatással. A terézvárosi demokratizáció lángja nem fog soha oly magasra fellobogni, hogy fényével az egész országot megvilágíthatná, mert ami liberális szikra kipattan belőle, az bőven megtalálható a függetlenségi és 48-as pártban, azért külön pártalakulás létjogosultságát nem látjuk égetően szükségesnek. Hisz „az igaz liberalizmus mindenkor a demokratikus fejlődésnek híve.” Hisz a liberalizmus sem jelent mást napjainkban, mint a mit a demokrata

irány követői oly fennen hangoztatnak.

Ez az eszmeáramlat tehát rövid idő múlva valamelyik parlamenti párt kebelére fog hajolni, azéra, melynek szabadelvűsége legigazibbnak fog bizonyulni.

Fontosabb jelentőséget tulajdonítunk a gazdasági kérdéseket felölelő két újabb eszmeáramlatnak az u. n. agrarius és merkantilis irányzatnak. Komoly és számbavehető törekvést látunk, úgy az egyik mint a másik részről a magyar közgazdasági élet fellendítésére, virágzóvá tételére. Mig az agrariusok — mintegy 40 képviselő — a mezőgazdaság érdekében szállnak síkra, addig a merkantilis irány a kereskedelem és ipar fellendítését tűzi ki programjául. Összevéve a két irányzat közgazdasági életünk regenerálását célozza.

Az agrariusok a mezőgazdákat veszik oltalmukba, azt a néposztályt, mely Magyarország lakosságának mintegy 76%-át teszi. A terhek alatt már roskadó félben álló földbirtokot akarják felszabadítani és biztos megélhetést nyújtani a mezőgazdák millióinak. E végből törvényileg óhajtának megállapítani egy birtok minimumot, a melyen alól a birtokot kisebb részre darabolni tiltva le-

TÁRCA.

Azt mondják . . .

Írta: Roboz Andor.

Hölgyeim és Uraim!

Mikor önök még apró babák voltak, mikor gyermeki képzelődésüket még nem verte bilincsbe a rideg életnek prózája, akkor nem egyszer hallgatták ájtatos figyelemmel jószágos arcú dadájukat, amint mesélt csodatévő nagy hősről, kik midőn már veszendőben voltak az ádáz harcban: egyszerre fejükre tették a láthatlanná tevő sapkát és úgy eltűntek, mint a kísértetek, ha éjfél kongat a toronynak órája.

Óh! édes, szép mesék . . .

Lágy zenétek sohasem hal ki egészen szívből és olyankor, mikor egyedül vagyunk és szemlehungya ábrándozunk és szőjjük a terveket: fel-felhangzottak bennünk és mi lélegzetünket visszafojtva figyeltünk . . .

Nem egyszer kapjuk magunkat rajta, amint lelkünk kibontakozva a gyakorlati élet ködös világából, hirtelen a mesék ragyogó színes homába száll és egy-egy pillanatra elgondoljuk, hogy milyen szép is volna, ha olykor-olykor fejünkre tehetnők a láthatlanná tevő sapkát . . .

Hej, de másképp is volna akkor minden!

Ugyan, melyik házibarát sápadna el, ha a lépcsőn a férj kopogó léptei hangzanának fel? Csak fejére tenné a sapkát és nyugodtan élvezhetné végig, amint önagysága az ura nyakába borulva epedően sohajtana: oh, milyen nehezen vártalak . . .

És ki ijedne meg elsején a hitelezők sáska seregétől. És kinek kellene egy kapu mögé szaladnia, ha az utcán szembe jő vele az anyósa, vagy kinek kellene az ágy alá bujnia, ha oldalbordája a kezébe kapná a nyújtófát?

Hölgyeim és uraim! vallják be, hogy az önök szíve e pillanatban egyforma vágtyól gerjedez: hogy bárcsak ne volna ábránd, elérhetlen utópia e sapka, e kedves, e jóltevő bűvös sapka.

Lássák pedig nem is olyan utópia, nem is olyan ábránd.

Létezik! Csakhogy több bajt és bosszúságot, fájdalmat és szomorúságot okoz, mint örömet.

Nincs az a kávézó, theázó, ebédlő vagy vacsorázó társaság, ahol fel ne tűnne. Persze nem látjuk és nem nézhetünk a szemébe annak, aki fején hordja, mert hisz ez a sapka láthatlanná tesz.

A nevét is ismerik e kalpagnak mindnyájan. Kimondják egy nap százzal, mint kiejtik az ártatlanság színével ékeskedő lilium nevét, anélkül, hogy meggondolnák, hogy e virág fehérsége hasonlatos a halotti lepelhez, mely alatt méreg és pusztulás rejtőzik.

És gondolnak-e önök a tengernyi fájdalomra, mélységes bubánatra, melyet akkor okoznak, midőn mosolygó arccal adják tovább a mendemondát, mely így kezdődik: **A z t m o n d j á k . . .**

Ime a láthatlanná tevő, mesebeli bűvössapka. Csak azt kell mondanunk: Azt mondják . . . és sehol semerre az ajkunkról tovaszálló szavaknak gazdája.

Ki az az azt mondják? Hol és merre van hazája, ki látta, ki ismeri? Halljuk a szavát, de nem látjuk az ajkát, érezzük, amint durva kézzel vág végig furkós botjával hátunkon, de nem emelhetjük karunkat védelemre, éles kardját megforgatja szívünkben, de nem tudjuk csapásait visszaverni és fájdalomtól, kintől marcangolva, tehetetlenül roskadunk össze.

Legjobb barátunk ártatlan arccal, jóakaratu hangon szólít meg: Tudod édesem, én ismerlek, én nem kételkedem benned . . . de elvégre egy ember hangja elvész a pusztában és megtörik a közvélemény szikláján . . . és . . . a városban azt mondják, hogy Hosszúfalváról valami . . . hogy is mondjam . . . hivatalos visszaélések miatt helyeztek át hozzánk . . .

Haragtól elsápadva kérdezzük: De ki mondja ezt . . . ki . . .?

De kérlek édesem ne izgasd . . . fel magad . . . hiszen okos ember nem ad szóbeszédre! En csak kötelességemnek tartom, hogy figyelmeztesselek. Hogy ki mondja? Hát én hallottam a kaszinóban, kávéházban, színházban, vendéglőben, zsurokon és théaestélyeken . . . Szóval: mondják, de most megbocsáss, mennem kell . . . Isten veled kedvesem!

És a jóbarát tova siet, de szívünkben megmarad a tüske, hogy kinezzen, gyötörjön. Restelkedve megyünk az utcára és ha vavaki ránk néz: elpirulunk.

Ha ártulva pirulva megkérdezzük egy másik jóbarátunkat, hogy hallott-e valamit a mende mondáról? restelkedve fogja mondani: Hát bizony azt mondják . . . de én nem adok a szóbeszédre és te se törődj vele barátom!

gyen, hogy így a földbirtok túlságos megaprózását meggátolva, szegény földesgazda családok keletkezésének elejét véssék és tehető birtokos családok fennmaradása biztosítsák. Egy másik, a homestead (házitűzhely) nevű amerikai intézmény meghonosítása is egyik programpontja az agrariusoknak. E szerint a földbirtok egy meghatározott minimumát ki akarják vonni mindennemű végrehajtás alól. Főcéljuk továbbá állami hitelintézetek felállítása, amelyek által az eddigi súlyosan kamatozó jelzálogtartozások kedvező kamatú kölcsönökké convertáltassanak. Nagy súlyt helyeznek a tömeges kivándorlások meggátolására és egyszóval gondoskodásuk tárgyát képezi mindaz, ami az őstermelés érdekeivel közeli kapcsolatban van.

A merkantilis irányzat hirdetőjeül parlamentünkben Sándor Pál orsz. képviselő jelentkezett. A hazai kézmű és gyáripár a bel- és külkereskedeleme érdekének felkarolását hangoztatja kiválólág. Ugy törvényhozásilag, mint közigazgatásilag az ezekre nézve gyors, olcsó és előnyös intézkedésekért száll sikra és kimutatni törekszik, hogy a rideg agrarizmus önmaga ellen kovácsol fegyvert, ha tisztán a mezőgazdasági érdekek védelmére hadat üzen az ipar és kereskedelemnek. Az egyik a másik nélkül meg nem állhat. Régi nemzetgazdasági elv szerint az ipar dolgozza fel a mezőgazdaság termékeit és ezekkel együtt közvetíti a kereskedelem. Sem a mezőgazdaság, sem az ipar, sem a kereskedelem egymagukban meg nem állhatnak. Egyike a másikára van utalva.

És kétségtelen az agrarius és merkantilis irányzatok csakis úgy fognak közgazdasági életünk fellendítésére jótékonyan hatni, ha karöltve járnak.

Örömmel üdvözljük a gazdasági tendenciákat szolgáló eme két új irányzatot, csak egy kétségünk fűződik sikerűs működésükhöz. És ez az, amit még egyik irányzat részéről sem hallottunk határozott formában, vajjon a közös vagy az önálló vámterület alapján óhajtják-e terveik kivitelét?

Meg vagyunk róla győződve, hogy mindkét irányzat képviselői, ha programjuk megvalósítását igaz akarattal szerint óhajtják, nem gondolhatnak másra, mint hogy az elhangzott szép elvek csupán önálló gazdasági létünk keretében válhatnak testté. Ugy az agrarius, mint a merkantilis irányzat biztos tudatában van annak, hogy a honi ipar és kereskedelem csupán önálló gazdasági helyzetben izmosodhatik és hogy az ipar és kereskedelem fejlődésével a mezőgazdasági termékeknek idebenn állandó nagy fogyasztó közönség és ennek folytán az őstermelés föllendülése a szükségképi következmény. Miért hát a titkolódzás? Mire való a homályba burkolt kétértelműsködés?

Pedig kárba veszett volna, ha fáradozásuk gyümölcsét a közös vámterület fájáról akarnák leszedni!

SZ. V.

A nagyságos ur mankói.

Mikor a tehetetlen bálvány agyaglábaikat már alámossa az idők szakadatlan hullámverése, meginog az, percről-percre jobban roskadoz és végre reménytelenül zuhan vissza oda, amiből alkottatott — a porba.

Ez az elegikus hangulat fogott el bennünket, mikor a második petíció beadásáról az értesítést vettük; melázó

arccal gondolkodtunk el a lét mulandósága felett és hogy ma holnap mindannyian a fent tisztelt agyagbálvány-sorsára jutunk — porból alkottatván, porrá leszünk.

Az érzékenyülésig megernyedt idegekkel tekintünk a közös elkerülhetetlen sors elé, melynek rettenetes következetessége elől nincs menekvés — mert immár nagyságos petői Diogenes királyi tanácsos ur is megrokkant.

Ennek a megrokkánásnak a szimp-tómáit észleltük mi már a múlt évi képviselőválasztás alkalmával, mikor is lendületes gesztusokhoz szokott keze görcsös erőszakkal markolta meg az ingadozó elnöki széket és tehetetlenül elmeredő szemekkel bámult bele a levegőbe, keresvén a jelentkezni egyáltalán nem akaró kormánypárti többséget — sajna, hiába.

Eltűnt az visszajöhetetlenül.

Hideg borzongás futotta át egész valóját, mikor a mulandóságnak ez az első dohos, nyirkos, siri lehelete az arcába csapott; bele sápadt az elbizakodottságnak, a lenéző, önhitt gögnek ez a képzelgő prototipusa és mikor elnöki székéből felemelkedve, szimulált büszke fejhordozással, délcegen távozni akart a dicstelen és babért neki többé nem termő csatatérről, hirtelen össze-rezzent, elsápadt és fájdalmas szisszenéssel kapott támasz után — a térde megrogyott, lábaiban fájdalmat érzett és keserűen tapasztalta, hogy nem hordják már őt a régi erővel.

Fájdalmasan hordozta körül elborult tekintetét és repesett az örömtől, midőn meglelte azt, amit kételkedve reménylő arccal keresett — a petíció támaszbotját.

Az idő előrehaladásával azonban a

Mi úgy teszünk, mintha követnők tanácsát... de hazudunk! Szívünk mélyén egyre ott hangzik az átkozott: azt mondják és nem tudjuk elnémitani semmiképp.

Hiába való minden erőlködés! küzdelmünk szélmalom elleni harc és csak nevetségessé tehet bennünket. Törjük rajta a fejünket, hogy ki rejlik az azt mondják mögött. Ki az a »k« mert tulajdonképpen a »k« betű a láthatatlanná tevő sapka, mint hogy az »azt mondja« határozott személyre vonatkozik.

És míg mi szenvedünk az azt mondják fekete hollóként röpköd a társaságban szerte szét és beesületünk felett gunyosan hallatja krakogását.

De honnan indult el utjára, ki eresztette ki kalitjából?

Sokszor egy ártatlan arcú leányka, olykor egy gonosz nyelvű asszonyka, máskor valamely hozzánk közel álló barátunk, titkos elenségünk, vagy egy vacsoráinkon élőködő pletykahordó agglégény!

A folyamat tulajdonképpen nagyon egyszerű: Egy ur felesége, kinek szemei nem képesek Bodrogi Adolár ur piros arcában semmi csudát felismerni és jobban szereti férje unalmas beszédét, nevezett Don Juan szellemes fecsegésénél, hidegen fogadja a nagy nőhódító remek bókjait.

Adolár ur látszólag közönyös arccal távozik és vidáman köszön az utcán önagysága Blau bankárnénak:

— Kezeit csókolom, kiszti hand szép nagyságos asszonyom!

— Jó napot, jó napot kedves Adolár. Honnan, hová?

— Unatkoztam... és nagyságos asszonyom társaságában óhajtánék kissé felüdülni...

— Ah... maga hizelgő... hát honnan jön?

— Kulcsáréktól...

— Nos? Hisz Kulcsárné kedves asszony.

— Lehet... de én nem szeretek konkurrálni...

— De kedves Adolár, mit beszél ön?

— Hát »azt mondják«, hogy önagysága szíve már le van kötve! Azért nem lehet az utcán látni férje hivatalos órái alatt... Tet-szik érteni...

És Adolár ur hamiskásan mosolyog.

Blauné arca pedig felderül és siet Szivesiék zsúrára.

— Képzeld csak, mit hallottam? Azt mondják, hogy Kulcsárné szerelmes...

Szivesiné a homlokára csap:

— Ugy?! Most már értem...

— Mit?

— A szobalányom beszélte, hogy minap egy tisztet látott a Kulcsárék ablaka alatt fel s alá járni.

— Egy tisztet! Valami eszembe jut! Nem tűnt fel önnek, hogy Habakovits kapitány egy idő óta alig látható társaságban?

— Dehogy nem. Ön mond valamit...

Az asztalnál folytatódik a téma: Haberbauer nagykereskedőné véletlenül megkérdezi a háziasszonytól, hogy nem jár-e Kulcsárnéhoz?

— Nem... amint mondják nem igen szereti a vendégeket...

Egyszerre tizen is kérdezik:

— Dehát miért nem?

Szivesiné titokzatos arcot vág és hallgat. Megrohanják.

— Ugyan kedves Szivesiné, ne titkolódzék előttünk, hisz mi is hallottunk valamit... aztán tudja, hogy mi hallgatunk, mint a sir...

— Hogyne tudnám! és mivel hallom, hogy úgy is tudnak valamit, hát nincs okom titkolózni. Különbben lehet, hogy az egész csak mende monda, de azt mondják, hogy Kulcsárné szerelmes Habakovits kapitányba.

Hisz a mögötte álló alak láthatatlan és árnyékként suhan be a kulcslyukon, hogy a

szobáknak mélyéből kilessen olyan titkokat is, mik soha meg nem történtek, meghalljon olyan szavakat, melyeket soha ki nem ejtetünk.

Igy tudja meg a világ, hogy a szép Kranzlernének milyen különös alakú anyajegye van a háta közepén, hogy a bájos Demeterné undorodva fordul el a férje csókjaitól és hogy Kecskésné a Balla Gyuri nevét sóhajtotta, amíg az ura forrón, szenvedélyesen ölelte karjaiba...

Igen hölgyeim az »azt mondják« »k«-ja, nem tudja, hogy mi fán terem a discretio. Láthatatlanul lapul meg dagadó párnáik fehérjén, fülét szívükre teszi, hogy killessé dobogását és a patyolat vásznat gúnyos szemmel bírálja, profán kézzel tapogatja végig, hogy aztán Blau bankárné nevetve sugja Haberbauer né fülébe: Te »azt mondják«, hogy annak az új doktornénak csak a ruhája olyan cifra, a fehéreneműje pedig csupa rongy...

Persze azoknak, kiknek kedvük telik az »azt mondják« terjesztésében sohasem kérdezik, de ugyan honnan tudhatják ezt?

Sokszor nem rossz akaratból nem kérdezik meg, hanem mert nem is tűnik fel a dolog valószínűtlensége. Ime egy példa:

A vastag Blauné théaestélyén a nemezis kérlelhetetlenségéről folyik a társalgás. A minden téren otthonos Adolár tragikus hangon szólal meg:

— Hölgyeim! A nemezist illetőleg én is tudok egy sajnálatos esetről.

Halljuk, halljuk!

A múlt év egyik sötét éjjelén három csavargó tanácskozott a Pestre vezető országúton. Mivel semmiféle utas nem mutatkozott, elhatározták, hogy egyikük a közeli faluba megy lopni. A legfiatalabb vállalkozott rá és két óra múlva egy jókora kolbásszal és 20 fit készpénzzel tért vissza. De vesztére, mert két társa elhatározta, hogy megöli, mivel a

megrokkant lábak nem javultak, nem erősödtek, jobban-jobban rogyadoztak inkább; nem bírták el már a felülről nehezede sulyos terhet, közben a Kossúth-párti viharos zegernyezapor és verte kegyetlenül, — a támaszból ellenben gyöngye füzfa-csemete lévén, mit tehetett egyebet: eltörött.

Biztosabb támasz után nézett most már a maga kárán tanult nagyságos úr és megreszkírozott — Dr. Valentin a megmondhatója — valami 2000 koronát egy pár új *mankóért*, — melyeket különben „új petíció”-nak keresztelt el, mert a mankó elnevezés nem eléggé úriás, póriásan hangzik inkább és sérti az érzékeny kormány-párti füleket.

Sokféle fából vannak ezek a mankók összefaragva, valóságos elfuserált mesterművek és hogy ne legyen szembe szökő gyatra alkotásuk, bevonták őket Scherer Sándor-féle didaktikus fénymázal. De azért meglátszik összetételében, hogy posta munka biz az és a sokféle fa közt legtöbb bennük a tréfa. Dehát lássuk csak a felhasznált anyagszereket!

Scherer Sándor képezdei igazgató úr adja a külső dekorumot, a szint; az ő neve az a fénymáz, a mi a mankók gyenge alkotását leplezni van hivatva, ezt a hivatását azonban nem tölti be teljesen és számításában *itt is* csalakozott az igazgató ur és pedig vagy azért, mert kevés a fénymáz, vagy azért mert gyenge a minősége — mert bizony nagyon meglátszik a mankókon, hogy a felhasznált farészeket még a sok fűrész-faragás, gyalulgatás se tudta egy összhangzó egészszé összesimitani; girbe-görbe, görcsös az és Tiprovác ur szakértői szeme részvétkönnyeket hullatva áldja — magyar miskásan — a remekbe alkotó kezét. Lehet különben, hogy

Chinában *Bács-csingfu*-ban más szemekkel nézik a dolgokat.

A várossal szerződéses viszonyban levő Gyulánszky József ur is beállt mankó résznek és bizonyára akként iparkodik a maga tehetsége szerint hordani urát, hogy „kőben lábát meg ne üsse”, ő tudja miért — ámbátor Uramovics Sándor öcsém, a Jóska bátyánk fia, abban a szent meggyőződésben van, hogy ha olyan lesz a petíció utja is, aminőt Gyulánszky szokott városunknak csinálni, akkor azt az utat ez a mankópár ki nem állja, bele pusztul fele uton, mint jogelődje a gyenge füzfacsemete.

Hogy *Mitterman* úr belekerült ebbe a diszes mankó-kompániába, azon egy cseppet se csodálkozunk. A nagyság átka ez. Ő t. i. szemenként szedeti le a fűrtök-ről a szőlőt, hogy jó bora legyen, természetesen tehát, hogy ennél az elvénél fogva helye legyen ebben a valósággal szemenszedett társaságban.

Ellenben őszintén sajnáljuk, hogy fia, *Mentényi* Sándor úr ez a finom, disztíngvált ember, ez a képzett, törekvő, szorgalmas hivatalnok is annyira mankó-részítvevő kebel, hogy ilyen áldatlan dologba ártotta magát, de hát hiába, nem születünk tökéletesnek és bizonyos az, hogy ha olyan hivatalnok lenne, mint aminő politikus, akkor mint dijnok nem írta volna alá ezt a petíciót, — legalább így gondolkozik méltóságos főnöke.

A tehenek boldogságának és a zsenge borjúk első bödüléseinek pikáns élvezője — mert teljhatalmú kormánybiztosa ő a bikáknak — *Szabó* Gyuri bátyánk is vakarja a fejét és oda nyilatkozik, hogy: „hej, ha azt az aláírást egy fejkakarással le lehetne arról a közjegyzői okiratról kaparni!”

Nagyon jó fiu, aranyos szívü gyerek ez a kis *Rimler* Jóska és bizony nem érdemelte a sorstól, hogy nagyságos petői Diogenes úr epétől keserü kezével belemarkoljon abba a kis, a takarékpénztárnál, nehéz munkával szerzett kenyérébe: mert keserü lett ettől a fogástól az a becsületes kenyér nagyon. Dehát neki is alá kellett írni a petíciót felsőbb parancsra — nélküle nem lett volna egész a mankói.

Matheovits Józsefről csak annyit tudunk, hogy ő ennek a petíciós mankónak az illatszerésze és e téren lefözte Dániát.

Koller Imre urral ez alkalommal nem foglalkozunk, mert az ő személye iránt való érdeklődést teljesen kisajátította magának egy nálunknál illetékesebb forum.

Ellenben tátott szájjal és a kíváncsiságtól szinte megüvegesedett szemekkel bámulták a keleti tengeri heringek gazdájukat, *Scharfenberger* Lajos urat, mikor Szutréli Diogenes ur kétszeri kísérlet után szerencsésen hálójába kerítette őt; most már azonban, hogy ő is „pác”-ban van, maliciózus meglepéssel mosolyognak össze hordócskáikban és kuncogva suttojják: „sorsát senki sem kerüli el”.

Szándékosan hagytuk utolsónak harangöntő Bodicsi Sándor bátyánkat. Üzleti szempont vezetett bennünket ebben a szándékunkban. Senki sem önt finomabb harangot mint ő — nála rendeljük meg hát ezennel azt a lélekharangot, mely a petíció halálát fogja, ezüst koronák ábrándosan csendülő hangján, lágyan ringó ritmusokban országvilágnak hirdetni.

A számlát petői Diogenes ur lesz szíves kiegyenlíteni. dr. — y.

lopott pénzen nem akartak vele osztozkodni. Szándékukat véghez is vitték és a holttestet a közel folyó Dunába vetették. Megosztokodván a pénzen, leültek és a parton megették a kolbászt. De csakhamar utolérte őket a nemezis. A hus strichnines volt. Az idősebb hirtelen felugrott, halálsápadtan ragadta meg társa kezét és borzalmas sikoltással rántotta magával a folyóba. A hullámok sötéten csaptak össze felettük. Sohasem akadtak a gonosztevők holttesteikre!

A hölgyeken végig futott a borzalom, megdöbbenve kiáltják:

Borzasztó, iszonyú...

De egyiknek sem jut eszébe megkérdezni: De ugyan kedves Adolár honnan tudhatták meg e három ember történetét, hisz oda veszték mindannyian... Ki mondta el, hogy mint érlelődött meg bennük a gyilkos szándék, hogy a legfiatalabb épen 20 frtot lopott és hogy a kolbász strichnines volt? Hisz megették és velük együtt a Duna fenekére került, honnan, mint ön mondja, sohasem halászták ki őket.

Általános csodálkozás. Egy-egy közbehümmög:

— Igen, mondják...

És a szerencsétlen asszony felett elhangzott az ítélet. A halálos ellenség előtte jár, mint a kivégzést hirdető herold, utána suhan, mint az árnyék és fölötte repked, mint a halálmadár.

Ki fogja kideríteni tudni, hogy ki az a »k« az »azt mondják«-ban? Blauné elbeszélte Szivesinének, ez tiz asszonynak, ezek mindegyike ismét tiz asszonynak és így tovább.

Az első azt mondják rohamosan szaporodik, mint a bacilus, tovaröppen a levegőben és megmérgezi nyugal munkát...

És nincs védelem, mert a »k« betű hőse láthatatlan és felkutathatlan.

De rettenthetlen is hozzáférhetlensége tuda-

tában. A siker elvakítja, magával ragadja és aki eleintén bosszúból szegezte a mérges nyilat szívünknek, később valódi szenvedélyből, passzióból üzi a gonosz játékot!

Nelli kisasszony így szól egyszer hozzá tréfásan: ugyan Adolár ur ne hozzon annyi cukrot, megromlik valamennyi fogam és én irtózom a műfogaktól.

Adolárnak a »műfog« szó szeptet ütött a fejébe és elmosolyodik, mint a tolvaj, kinek zseniális betörő eszméje van. Délután közönyösen veti oda a kávéházi asztaltársaságnak:

Ugyan mit lelkesedtek úgy azért a Nelliért, halottam, hogy műfoga van...

Vedres Béni, kinek hajlamai megegyeznek Adoláréival a délutáni zsuron már így emlékezik meg Nelliéről:

Persze könnyű neki szépnek lenni, azt mondják, hogy ezer pengőbe került a foga és kétszázba az annyi által megbámult dus konty...

Egyéb se kell a pletykás Grizgram Birinek! Másnap megvetően veti közbe, midőn barátnői Nelli természetét dicsérik:

Azt modják, hogy a műfog és az álhaj mellett a vatta és a festék is sok pénzébe kerül...

És a szegény Nelli, ki ma ép olyan szép, mint tegnap, ép olyan frissen ropogtatja fehér fogaival a bonbonokat, mint azelőtt és ki most sem használ hideg víznél egyebet arca gondozására, nem tudja megérteni mit jelentenek barátnői gunyos mosolyai.

Az »azt mondják« láthatatlan emberre 24 óra alatt orvul megfosztotta haja sötét selymétől, fogaitól és arca hamvas pirjától.

Hogy is védekezék szegény leányka, ha legtöbb esetben a férfiak sem tehetnek egyebet, minthogy csikorgatják a fogait.

És még óvatosak sem lehetünk.

Nem használ az »azt mondják« szem-

ben az óvatosság és hiába való a teljes elzárkózás is.

Igy van ez sokszor az »azt mondják« kezdetű mendemondákkal is...

Csak gondolkozni kellene egy kissé, hogy rájövünk a rágalom abszurd voltára...

De nem tesszük, mert hiszen olyan végtelen kellemes felebarátunkról rosszat hallani és sok szép hölgynek minden élvezet legnagyobbika az, melyet akkor éreznek, mikor vetélytársnőik, esetleg legjobb barátnéjuk jó hírnevét látják a sárban meghurcolni.

Amikor szalonjukban vagy budoárjukban felhangzik az »azt mondják« felvillog a szemük, kéjesen nyílik meg az ajkuk és figyelnek áhítattal, odaadással, mintha holdsugaras tavaszi éjszakán, hűvös szellő selymes ujjai pengéket az eolhárfa hurjait. Igen hölgyeim, önöknek az »azt mondják« a mennyei manájuk, mely minden jónak ízét egyesíti.

Piros ajkaik kéjjel szívják magukba az »azt mondják« ígét, mint a férfiak valamely szép asszony hajából kiáradó illatot. Megrészednek tőle és elfelejtik, hogy az a láthatatlan kéz, mely az »azt mondják« alól ma a barátnéjuk becsületét hurcolta meg, holnap esetleg önökre veti ki a horgát és a mosoly, melyet X-né asszony állítólagos blamáza csalt ajkukra, a fájdalom vonaglásává fog torzulni. Mert az »azt mondják« az a miazma, mely ép oly otthonosan érzi magát a szalmakunyhóban, mint a legmodernebb szalonban, az »azt mondják« az a mérge, mely láthatatlanul terjed a levegőben, hogy egyszerre beleegye magát a becsületünkbe, és az »azt mondják« az egyetlen kísértet, mely napfényben is halált osztogatva suhan tova közöttünk és különösen önök között tisztelt hölgyeim, kik keblükön melengetik e kigyót...

A férfiak még csak megállják ellene a sarat, mert az élet nyílt szinpadán szerepelnek és ezrek szeme előtt véghez vitt tettekkel

A copfos mandarin.

Valahol Chinában történt. Bács-csingfuban volt egy nagy állami intézet, mely hivatva volt arra, hogy az ifjúságot a népnevelői pályára képezze ki, melynek feladatát képezte a tudományt, a szépet, hasznosat és jót terjeszteni, természetrajzot, földrajzot, matematikát, sőt történelmet és nevelést is tanítottak benne. Ennek az intézetnek az élére állítottak egy mandarint.

Tudjuk, hogy a kínaiaknak copfjuk van, pláne a mandarinoknak, de a mi mandarinunknak a copfját bátran lehetett volna a copfok copfjának nevezni. Ő annyira bámulta és szerette copfját, hogy a reá bizott intézetet, a tantárgyakat, de még a társadalmi életet is a copf szerint ítélte meg. A természetrajzot úgy értette, hogy a világon kétféle állatok vannak, copfosak és copftalanok. Az előbbiek a hasznos állatok, a finom állatok, a házi állatok, a gutgessint állatok; az utóbbiak a kártényok állatok, a szabad állatok, a vadállatok. A földrajzot úgy magyarázata, hogy csak copfos és copftalan lakók vannak. Az előbbiek a hizelkedők, a talpnyalók, a gyűlölködők, az irigyek, kik a mennyei birodalom fő-, közép- és kis-mandarinjainak minden ostobaságát vakon követik, kik még azt is elhiszik, hogy Vojvodina Chinában van; a copftalanok a függetlenek, az önállók, még az utolsó kulif érdekeit is szívükön hordó lakók, kik csak azt követik, mit helyesnek és jónak találnak.

A matematikát úgy értelmezte, hogy vannak copfos és nem copfos tételek. A copfos tételek az általa megfejthetők például, hogy kétszer kettő az négy, hogy az intézet internatusában száz növendék van, ezek megesznek napon-

cáfolják meg némileg galád rágalmaid. De az önök becsülete tisztelt hölgyeim, rejtekben nyíló fehér virágszirom, melyet megöl a legkisebb porszem, legapróbb sárgöröngy . . . Önök között pusztít e rém legjobban, tehát az önök kötelessége, hogy legerélyesebben lépjenek fel ellene . . .

Mert meg lehet e szörnyet ölni! Nem kell hozzá sem dorong, sem balta, elég az önök akarata, hogy megsemmisüljön!

Mondják ki, hogy nincs, hogy nem ismerik el és meghalt! Zárják ki zsúrjaikról, mint egy asszonyt, ki botrányt okozott. Jelentsék ki, hogy a »mondani« igét nem lehet személytelenül a »mondják« alakban használni . . . és az önök becsületének leggonoszabb ellensége megszűnt létezni. Töröljék ki a társadalom szótárából, mint értelmetlent, mint gyalázatot és bélyegezzék azt az embert, ki ajkaira veszi: jellemtelennek, rágalmazónak.

És mikor Adolár ur ajkairól elhangzik az »azt mondják« ne engedjék tovább beszélni, vágjanak a szavába! Mérjék végig felháborodástól villogó szemekkel és toppantsanak piciny lábukkal haragosan: Uram, tessék határozott személyekre hivatkozni, ha valakiről rosszat mond, mert ma róla beszél, holnap rólunk.

Igen hölgyeim, így kell tenniük, mert ne felejtsek el, midőn az »azt mondják« intrikusa mást taszít az örvénybe, hogy mindnyájunkat érhet baleset — valamint tudom, hogy most rajtam a sor és holnap nem egy helyen fogja az »azt mondják« rólam konstatálni, hogy borsót hánytam a falra.

Hát mondják! Csak azt ne mondják, hogy azt mondják, hogy unalmas volt ez a sok »azt mondják.«

ként 50 kiló kenyeret, 40 kiló húst, 25 kiló lisztet, megisznak 37 liter tejet stb., a másik a copftalan tételek, az általa megfejthetlenség. No de Chinában könnyen segítenek a mathesis professorai, ha valami tételt nem képesek megfejteni, egyszerűen letörlik a fekete tábláról felebbezésre való tekintet nélkül.

A történelmet úgy fogta fel, hogy vannak copfos és copftalan nemzetek. Az előbbiek, akik nem tudnak a maguk lábán járni, nem tudják magukat a tudatlanság ellen saját hadseregükkel megvédelmezni, nincsen önálló vámtérületük, nincsen saját külügyi képviselőik, és ezek voltak előtte kedves nemzetek ép azért, mint jó kínai mandzsuriának orosz kezelés alá helyezését a kínaiak ideális cselekedetének ismerte el. A copftalan nemzetek, mint a szabadság, testvériség, egyenlőség terjesztői, kik nincsenek megbénítva más nemzetek által, kikben hatalmasan él a vágy, hogy önállók, függetlenek legyenek, más állam bel- és külviszonyaitól azok a barbárok, mint az angolok, a franciák, a németek, kik amúgy is annyi bajt hoztak már a mennyei birodalomra

Hát a nevelésben? Mandarinunk hü maradt elveihez ebben is s a változottság kedvéért a copfos nevelés hive volt. Azt tartotta, hogy az alattomoság, a besúgás, a stréberség, a kapaszkodás, stb., ily jeles tulajdonságok díszítik a copfos nemzetek copfos gyermekeit.

Megtörtént egyszer Bács-csingfuban, óh csodák csodája, hogy egy copftalan mandarint választottak meg. Ámbár a nagy Kohn-fucse által alapított vallás követője volt; a copfos mandarinok szeme vérbe borult! Vége a világnak, vége a mennyei birodalomnak, vége Bács-csingfunak jajgatták szélteben, hoszszában. Inkább pusztuljon a nép, de nem engedjük, hogy a copftalanok árulkodjanak, nem is lehetett volna copftalant megválasztani, ha csak nem vesztegettek, itattak, etettek, nem terrorizáltak volna. Hiába mondták különösen a mi mandarinunknak, hogy hisz ilyeneket csak a copfosok szoktak tenni; ez egyszer ő kezdett forogni a föld helyett, a saját és a nap tengelye körül, a nagy forgástól cvikkere dacára sem látott többet s vakon aláírt egy csúnya-kutyabört, mely a copftalan mandarint és ennek hiveit megrágalmazta.

A copftalanok azonban azt gondolták, hogy még Chinában sem egyeztethető össze egy tanintézeti mandarin állásával a politikai izgatás; azt vélték, hogy az ifjúságot pártatlanul kell nevelni és nem szabad a gyanusításra, a rágalmazásra, a gyűlöletre, a szenvedélyek felizgatására példát adni annak, kinek hivatása volna a legnemesebb erények prédikálása.

Elhatározták hát, hogy az ország legmagasabb rangú tan-mandarinjához fordulnak az iránt, hogy a mi mandarinunk, ha nem is bambuszbotot, de legalább is egy barátságos kis copfhuzást kapjon. Hogy mi lett mandarinunk cselekedetének végső következménye, arról kínai levelezőnk még értesítést nem küldött.

Politikai hetiszemle.

A farsangi szünet után egybegyűlt képviselőház ugyancsak heves debattirozással pótolta pár napi pihenését.

A trónörökös pétervári útjára vonatkozólag interpelláltak Komjáthy Béla és Visontai Soma orsz. képviselők.

Komjáthy hazafias lendülettől áthatott minden ízében igaz, de egyúttal kemény kritika tárgyává tette a trónörökös pétervári esetet amiért útjára nem vitt magával magyar kíséret. A Habsburg-ház trónrajutására visszamenőleg kimutatja, hogy a magyar áldozatkészség és honfiúi önfeláldozás jutalma mindig csak megalázás és a magyar nemzeti jelleg tudatos mellőzése volt. Egyenesen a trónörökösöt okolja a szóban forgó pétervári esetről, akit ilyenformán alkotmányos tényezőnek többé nem tekinthet.

Mig Komjáthy a sérelemnek inkább érzelmi oldalát domborította ki, addig Visontai külpolitikai és gazdasági szempontból ítélte el a magyar kíséret elmaradását.

Az interpellációkra Széll miniszterelnök azonnal megadta az együttes választ, mely szerint a magyar kíséret elmaradásának okát egyedül abban adta, hogy a trónörökös magyar kíséretjeül gróf Zichy Jánost, a néppárt jelenlegi vezérét hívta meg. Ez a meghívás az alkotmányos formákkal ellenkezőnek találtatván, a választás mellőztetett és mivel-hogy a pétervári utnak nem volt semminemű politikai jelentősége, hanem inkább udvariassági aktus jellegével bírt, a kíséret alkalmazása egyáltalában fölöslegesnek bizonyult. A ház többsége a választ tudomásul vette.

A pétervári incidens ilyes elintézése után a ház áttért napirendjére a máris jól kinyújtott általános költségvetési vitára, melynek kimagasló momentumául emelhető ki Sándor Pál lipótvárosi képviselő szűzbeszéde. A kereskedelem és ipar érdekében elhangzott érdekes fejtegetéseivel, különösen a tőzsde intézménynek, továbbá az őrési forgalom hasznos voltának hathatós védelmével az agráriusokkal helyezte magát szemben, végül pedig azt hangsúlyozta hogy csakis az agrar és merkantil érdekek kölcsönös kiegyenlítésétől várható csupán országunk gazdasági fellendülése. Utána egy hazafias érületű gör. kath. lelkész Artim Mihály emelkedett szólásra és legkiváltkép akkor ért el tetszést, mikor kimutatta, hogy a pánszlávok elleni küzdelemben tevékeny részt vett és a magyar nyelv terjesztése körül hatékonyan közremunkált. Polczner Jenő nagy tudással fejtegetett és a közösügyes politikát keményen elítélő szónoklata, b. Solymossy Lászlónak a közigazgatás reformjával kapcsolatban az adóreformot sürgető kivánalma és Gabányi Miklós sajátos eszméket hirdető eleven, derűs beszéde után, általános érdeklődés központjává lett Makkai Zsigmond az ákosfalvai kerület Kossuth-párti képviselője. Ügyes, higgadt speacet tartott és főleg a székelység ügyes bajos dolgait hozta az ország színe elé. Beszédét zajos tetszés nyilvánítások közepett mondotta el. Kimagasló pontja volt az általános budgetvitának Rakovszky István néppárti képviselő felszólalása. Elsőben a tetemes nyugdíjakra vadászó, gazdag miniszterek ellen röpítette nyilait, majd áttérve a trónörökös pétervári útjára a Széll Kálmán által kifogásul felhozott »parlamentáris elvet« mint a miniszterelnök kezében nagyon rugékony valamit tüntette fel: végül Komjáthy interpellációjának azt a passusát kritizálta, mely szerint a trónörökösöt és nem a kormányt tette felelőssé a történetekért. Utána Széll Kálmán rektificálta magát, majd pedig Komjáthy választott néhány szóval talpraesetten Rakovszky megjegyzésére. Közben az Olay-Bartha és az Ivánka-Rakovszky-féle összetűzések tarkították az amugyis eleven színezetű vitát. A néppárti Darányi Ferencz rövid felszólalását Molecz Dani pozsonyi szabadelvűpárti képviselő követte. Beszéde tárgyilagos volt, nélkülözötte a kormányról ujabban napirenden elhangzani szokott dicsőhymuszokat. Utána nagy várakozás közepette vett részt a vitában Beöthy Ákos, aki voltaképp az egyedüli nemzeti-párti képviselő a házban. Ő az egyedüli, aki nem tud a fúzió gondolatával megbarátkozni. Szerinte ezáltal a parlamentáris ellenzék szent ügye szenvedett csorbát, s az ilyen fúziók nálunk soha

jó véget nem értek. A nagyhatású szónoklatot Nagy Sándor szabadelvű-párti képviselő beszéde követte. És csodák csodája! Szabadelvű-párti létére egész határozottsággal az önálló vámterület hívének vallotta magát. Dr. Horváth Gyula és Eitner Zsigmond felszólalásai után Rákosi Viktor beszéde vált a vita nevezetességévé. Hazafias, magyaros, zamattal teli ötletes beszéd volt ez minden ízében és különösen azon részében becses, amelyben a szász képviselőkről lerántotta a leplet, kimutatva, hogy míg idebenn a parlamentben meghunyászkodnak, odahaza a magyarok elleni gyűlölködésre ingerlik a népet. Majd Vészi József jelentkezett szólásra a kormány-párti padokról és mindenben a Széll kormány korrektsége, következetessége mellett foglalt állást.

HIREK.

Kinevezések. Ő Felsége a király Hlavathy József főügyészi helyettesi címmel és jelleggel felruházott sátorlajuhelyi ügyészt, az ítéltábla-bírói cím és jelleg egyidejű adományozása mellett a szabadkai kir. törvényszékhez bírónak és dr. Kopp István bács-almási kir. jbirósági aljegyzőt a zentai kir. jbirósághoz albirónak nevezte ki. — A m. kir. igazságügy-miniszter Szabados Béla szabadkai kir. törvényszéki joggyakornokot a szabadkai kir. törvényszékhez aljegyzővé nevezte ki.

Kinevezések. Gräff Vilmos okl. kertész a »Bajai Gyümölcsészeti Egyesület«-hez, Kovács Zoltán kertészeti akadémiát végzett okl. kertész pedig a bajai m. kir. áll. kertmunkásiskolához neveztetett ki szolgálattételre.

Banküzet. Mint értesülünk, március hóban Grauaug J. Lipót cég alatt bank és bizományi üzlet létesül a Drescher Gyula-féle házban, mely üzemébe nemcsak a bankszakma keretében előforduló ágazatokat, de még egyéb kereskedelmi vállalatokat is felvesz.

Népmozgalmi adataink. Az év első hónapjáról meglehetősen elszomorítóak, amennyiben a múlt (január) hóban 35 születéssel szemben 58 haláleset fordult elő. Tehát ez év első hónapjában 23-mal apadt Baja népessége.

Mennyi adó folyt be Baján januárban. Az újesztendő a bajai adóhivatalnak elég jól kezdődik. Befolyt ugyanis január hóban: Egyenes adóban 2258 kor., 93 fill. Hadmentességi adóban 32 kor., okmány bélyegben 5213 kor., fogyasztási adóban 6788 kor., tanítói nyugdíjban 160 kor. és útdobban 959 kor. 60 fill.

Megrágalmazott ügyvéd. A Szabadkai Friss Ujságban egy helybeli ügyvéd ellen két támadó cikk jelent meg. Dr. Dominus Simon ügyvéd felkért minket annak közlésére, hogy az ellene irányzott támadásban foglalt koholmányok és rágalmak miatt támadói ellen mindkét feljelentését a bünyenyítő törvényszéknél beadta és az ügyvédi kamaránál is megtette a jelentést.

Közgyűlések. A »Bajai kölesönös segélyező-egylet« vasárnap, folyó évi február hó 23-án, délelőtt 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését az intézet saját helyiségében. — A »Bajai iparoskör« szintén vasárnap, február hó 23-án, délután 2 órakor tartja közgyűlését az ipartestület nagytermében. — A »Bajai kerületi betegsélyező-pénztár« március 2-án, délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ órakor tartja rendes évi közgyűlését az ipartestület tanácstermében.

Eljegyzés. Dr. Havas Dezső szabadkai gyakorló orvos eljegyezte Rosenberg Lidi urhölgyet, Rosenberg Jakab bajai földbirtokos művelt lelkű, kedves leányát.

A bajai izr. nőegylet f. hó 22-iki theaestélye iránt oly élénk érdeklődés mutatkozik, hogy ez az estély, ha a jelek nem csalnak, egyike lesz az idei farsang legsikerültebb mulatságainak.

Adomány. Schlieszer Miksa 1 db házrészjegyet az ipartestületnek volt szíves ajánlani. Fogadja ez uton is az ipartestület hálás köszönetét.

Ujabb petíció. Scherer Sándor, Mentényi Sándor, Dr. Koller Imre, Mittermann Antal, Mateovits János, Scharfenberger Lajos, Bodicsi Sándor, Szabó György, Gyuiánszky József és Rimler József f. hó 14-én a kir. curiához újabb petíciót nyújtottak be Dr. Reich Aladár orsz. képviselő mandátuma ellen.

A szerencsétlen emlékü Mészáros-féle ház és telek f. hó 24-én fog a bajai kir. járásbíróóság árverési helyiségében árverés alá bocsátatni. Mint értesülünk máris élénk érdeklődés mutatkozik vevő körökben a nagykiterjedésű és a város gócpontján lévő háztelek megvétele iránt.

Névváltoztatás. Gibitz Dezső bajai lakos az ifj. Wagner Antal könyvkereskedő cég alkalmazottja nevét Gyarmatira változtatta.

A szabadkai szini kerület igazgatója virágvásárnaptól kezdve a coloratour énekesnői szerepkörre a távozó Szőgyi Gina helyébe N. Zoltán Idát a pécsi nemzeti színház jónévű énekesnőjét, a naiva szerepkörre a távozó Vedródi Gizi helyébe Szabados Gizellát, a hőstenori szerepekre pedig Márton Miklós helyébe Baranyai János előnyösen ismert vidéki tenoristát szerződtette.

Lopás. Ehrlich Ferencz Kaszárnya-utcai háza folyosójáról egy női kabátot elloptak. — A tettes incognitóban óhajt maradni.

Zsebtolvajlás. A szerdai hetivásáron özv. Bienenfeld Ádámné zsebéből kilopták 28 koronával telt pénztárcáját. Alapos a gyanú, hogy a tettes, az akkor arra settenkedő ifj. Kolompár Antal, kiről tudva van, hogy a zsebtolvajlás nemes sportját a lehető legnagyobb előszeretettel űzi. A rendőrség ennek alapján megindította ellene a nyomozást.

Cipész-ipari szabászati tanfolyam. Lapunkban már jeleztük, hogy e hó 5-én nyílt meg városunkban a szegedi kereskedelmi és iparkamara által rendezett mestertanfolyam, Bodh József fővárosi cipészipari szaktanár, a »Cipész-Szaklap« szerkesztője és az »Első Budapesti Magán Cipész-Szakiskola« tulajdonosa vezetése alatt az ipartestület helyiségében. Amint értesülve vagyunk, a tanfolyam hallgatói igen szép eredményt értek el már eddig is. Hogy a tanítás eredményét az érdeklődő közönség is megtekinthesse a szaktanár a feldolgozott tananyagból vizsga-kiállítást rendez, mely e hó 24-én nyílik meg és 28-ig lesz megtekinthető. A tanfolyam ünnepélyes és hivatalos bezárása e hó 28-án d. e. 10 órakor lesz, melyen részt vesz a szegedi kereskedelmi és iparkamara, a testület elnöksége és az előjáróság, Baja város tekintélyes szakiparosai és a sajtó. Megelőző este a tanfolyam tanára tiszteletére bucsuestélyt rendeznek a résztvevők.

A közszemlére kiállított mértani alapon fekvő szabászati rajzok és kiszabott cipő- és csizmaminták lesznek a tanterem egyik részén kiállítva, ugyanabban helyiségben folyik a gyakorlati munka, a bőrből kiszabott cipők összeállítása, megtűzése, kaptafa-készítése; minden egyes hallgató a saját megrendelője számára a tanteremben szabja ki a cipőt, a tanítómester tanítási rendszere és utasítása szerint. Látogatókat szívesen fogadnak d. e. 10—12 óráig d. u. 3—4 óráig.

Vásári csaliás. Az országos vásárok rendes csaloí, az ugynevezett lócsiszárok a múlt vásár alkalmával Bajára tették át működésük terét és itt egy jámbor földművest alaposan kifosztottak. Farkas Péter fajszi lakos a bajai vásáron akarta áruba bocsátani lovait. Vasárnap délelőtt egy ismeretlen egyén odament Farkas Péterhez és rábeszélte, hogy a mellette áruló Jánosi Miklós ugyancsak fajszi lakos dereslovát vegye meg 40 koronáért és az meg az ő (Farkas) lovát cserélje be a szabadkai Császár Illés (állítólag) 840 koronát érő fajlovával. Farkas Péter uram hosszas rábeszélés után elhitte, hogy ő most jó üzletet csinál. Szomszédja Jánosi hiába figyelmeztette, hogy a szabadkaiak csaloí, ő megcsinálta a cserét, sőt még a saját és Jánositól 400 koronáért vett lóra felpénzt is adott 30 koronát. Alig adta azonban át a járlatokat, a Császár Imre emberei eltűntek a Farkas lovaival együtt. Most kiszűlt, hogy a fajlonak nevezett gebe alig éri meg a 40—50 forintot, amely azonban benne van Farkas

Péternek körülbelül 650—660 koronájában. Farkas följelentést tett Császár Illés és két ismeretlen társa ellen. A pénzt meg a lovait azonban elvitték.

Elítelt honvédhuszárok. A kecskeméti 4-ik honvédhuszárezred nagy hadgyakorlatot tartott múlt év őszén B. Almáson. Egy mulatság alkalmával, amelyen a honvédhuszárezred öt altisztje is részt vett, a mulatság után a huszárok meglesték Pasztornik János bácsalmási bírónak fiatal szép leányát, a ki rokonával ment haza, erőszakkal magukkal vitték és meggyalázták. A szegedi második ker. hadbíróóság nem rég hozott ítéletet ebben az ügyben, mely hivatalból felkerült a budapesti honvédtörvényszékhez, ahonnan most küldték le az ítéletet, mely szerint Karpik István huszárörrmester lefokozásra és egy évi súlyos börtönre, Majoros János szakaszvezető lefokozásra és félévi súlyos börtönre, Brutyó Imre szakaszvezető lefokozásra és félévi súlyos börtönre, Teimel Bernát tizedes, lefokozásra és félévi súlyos börtönre ítéltettek, Kormöczi István közlegényt fölmentették.

Nagybecskerek kiváltságlevelének fordítása. Nagybecskerek városának tudvalevőleg több kiváltságlevelé van vásártartásra, kövezetvám szedésre stb, melyek részben I. Ferencről és Mária Teréziától, részben V. Ferdinándtól származnak. Ezek a kiváltságlevelék az akkori idők hivatalos nyelvén, latinul vannak írva s így természetszerűleg sok nehézséget okoznak a városi tisztviselőknek, akiknek igen gyakran van szükségük ezekre az okiratokra. A polgármester most megakarja könnyíteni a tisztviselők dolgát s fölkérte Balácsi József főgymnáziumi igazgatót, hogy a tanári kar egyik filológusát kérje meg a kiváltságlevelék magyar nyelvre való lefordítására. Az igazgató Majthényi Géza piarista-tanár földinket nyerte meg e célra, aki a legnagyobb előzékenységgel vállalkozott a fordítás munkájára. A napokban már le is másoltatta a kiváltságokról szóló okmányokat, melyeknek magyar fordítását legközelebb elkészíti.

A vetőmag termelése érdekében. Darányi földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a magyarvári gazdasági akadémiához és a többi gazdasági tanintézethez, hogy gazdaságukban vetőmagtermeléssel foglalkozzanak, illetőleg, hogy azokat a növényeket, amelyek gazdaságukban a legjobb minőségben teremnek, oly módon termeszték, hogy azok magva, mint kifogástalan minőségű vetőmag, értékesíthető legyen.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. J. Báltaszék. Az embereket egyszeri találkozás után nem lehet megítélni. A látszat sokszor csal annál is inkább, mivel az emberek jó tulajdonságaikat szokták csak feltárni. Kevés ember ismeri önmagát, még kevesebb hajlandó hibáit beismerni.

Ámbár a lakodalmakon berugási szabadság uralkodik még Mohácson is a fiatal emberek részére, mégse tanácsos ilyenkor Noe Apánk példáját követni, mert elszólhatják magukat, a mit aztán józan fővel megbánnak — pláne, ha ily állapotban valakit tévesen ítélnék meg. —

L. József. Jövő számban közöljük Az e fajtákból kérünk mentől többet.

K. sz. urilány. Kedves figyelmeért őszinte köszönet! De vajjon ki rejtőzik e három szócéska alatt?

NYILT TÉR

Ezen rovat alatt közölttekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó atyánk Klein Herman úr elhunytá alkalmával részvétük kifejezésével fájdalomukat enyhíteni szívesek voltak, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Podvinetz Samuné
és testvérei.

40 méter I-ső rendű

muhar széna

E L A D Ó,

hol, megmondja a

K I A D Ó H I V A T A L.

Ház-eladás.

A kis mézárszék utcában levő három lakószobából, éléskamrából, pincéből, két konyhából álló

HÁZAMAT

kerttel, szabad kézből eladom.

3-3

ifj. Pock Józsefné.

200 métermázsza

válogatott urasági

rózsa burgonya,

métermázsaja 4 kor. 50 fil. eladó.

Nagyobb vételnél árengedmény.

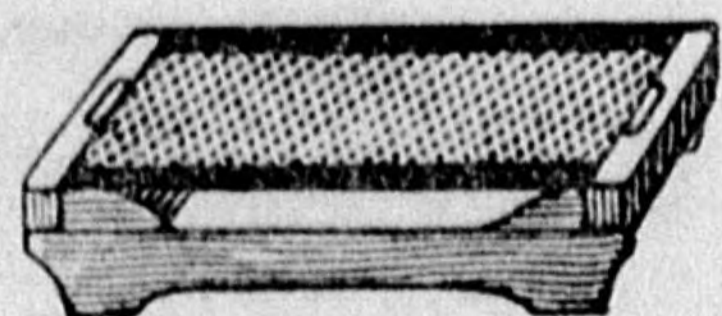
3-3

ifj. Pock Józsefné
szatócs, főtér.

Ajánlom saját készítésű fölülmulhatatlan erős és olcsó

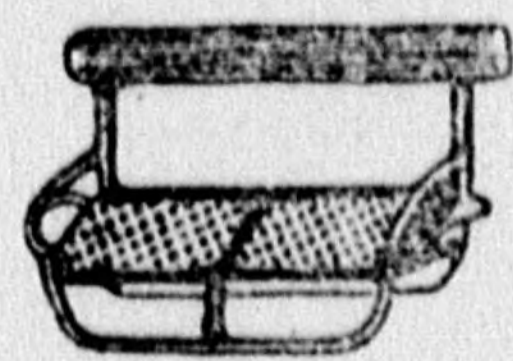
sodrony ágy-

betéteimet,

melynek ára csak 8 korona. Kell, hogy ezt a legszegényebb ember is megszerezze, egyrészt mert olcsó, másrészt pedig egészségi szempontból, mert ezáltal a szalma kellemetlen és egészségtelen kigőzölgesétől, valamint a féreg elszaporodásától megóvatunk. Az ágy belvilágossága méretének hozzájáruló beküldése után a betét 1 nap alatt a legpontosabban elkészítettik.

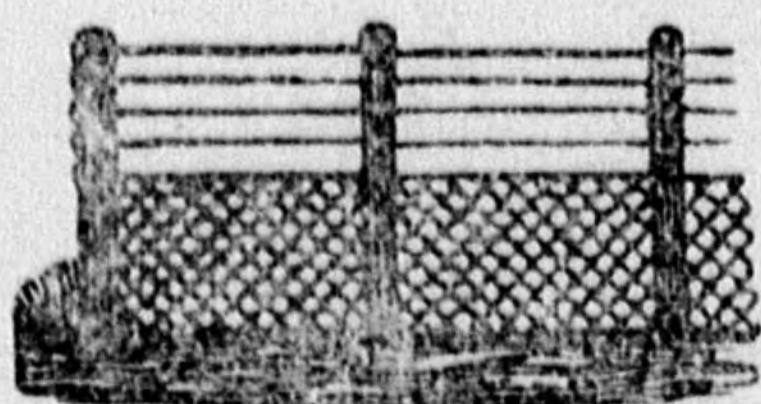
Készíték továbbá

ruganyos

kocsiüléseket

felakasztható és faládával 12 kor.-ért

(kerítés)

SODRONY LÁBTÖRLŐKET

(fekete v. rezesített) nagyság szerint

cm. 30-50 30-60 30-70 40-70

és a következő árakban:

fill. 110 130 150 200

kokusrost betéttel 30-40 fillér több.

Különösen ajánlom sodrony fonataimat, mely nem kerül többbe, mint a rendes léczkerítés, mely kertek, szőlők és udvarok bekerítésére rendkívül alkalmas. Kavicskosarak, áthányó rosták föld és kavicsnak, ökör-szajkosarak, méhész főkötők, baromfi ketrecek s minden e szakmába vágó munkák olcsón, jól és a legrövidebb idő alatt szállíttatnak.

ifj. UTRY PÁL, BAJÁN.

M e g h i v á s.

A b a j a i

kerületi betegségélyző-pénztár

IX-ik évi rendes

K Ö Z G Y Ü L É S É T

folyó 1902. évi márczius hó 2-án, d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor, határozatképtelenség esetén márczius 9-én ugyancsak d. e. 10 $\frac{1}{2}$ órakor Baján, az ipartestület Vadász-utcai házának tanácstermében tartja meg, melyre a közgyűlési küldött urak tisztelettel meghívotnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. Az 1901. évi zárszámadás előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése, valamint felmentvény megadása felett hozandó határozat.
4. A felügyelő-bizottsági tagok megválasztása.
5. 5 igazgatósági rendes és a szükséges póttagok megválasztása.
6. Netáni indítványok, melyek a közgyűlést 4 nappal megelőzőleg írásban benyújtottak.

Kelt a ker. betegségélyző pénztár igazgatóságának 1902. évi febr. 16-án tartott ülésén.

AZ IGAZGATÓSÁG NEVÉBEN:

PFEIFFER ANTAL,
jegyző.

DRESCHER LAJOS,
igazg. elnök.

Olcsó bevásárlási forrás.

RUDE IGNÁCZ

mű-órás és ékszerész-üzlete Baján,

a „Központi szálloda“ átellenében.

Ajánlja ujonnan és gazdagon felszerelt, pontosan szabályozott valódi

svájci zseb-, fali-, inga- és ébresztő-óráit a legegyszerűbb és legfinomabb kivitelben.

Nagy raktár valódi arany-, ezüst- és drágakő ékszerekben, valamint valódi China-ezüst evőeszközökben.

Órajavítások, valamint minden e szakbavágó legkomplikáltabb munkák; Chronometre és ütő-óra-, egyszersmind ékszerjavítások olcsón szakszerűen és gyorsan eszközöltetnek

==● 2 évi írásbeli jótállással. ●==

Régi ARANY- és EZÜST TÁRGYAK, valamint DRÁGA-KÖVEK a legmagasabb napi áron vásároltatnak meg esetleg ujjal cseréltetnek be.

Vidéki megrendelések lelkiismeretesen végeztenek.